

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
Факультет початкової освіти та фізичної культури
Кафедра природничо-математичної, світоглядної освіти
та інформаційних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Наталія БОРБИЧ

«14» вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Історія української державності та культури

освітньо-професійна програма Середня освіта (Фізична культура)

освітній ступінь бакалавр

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 Середня освіта

предметна спеціальність 014.11 Середня освіта (Фізична культура)

Робоча програма освітнього компонента «*Історія української державності та культури*» для здобувачів освіти освітнього ступеня *бакалавр* за галуззю знань *01 Освіта / Педагогіка* спеціальності *014.11 Середня освіта (Фізична культура)*.

«25» серпня 2023 року. 16 с.

РОЗРОБНИЦЯ:

Голя Галина Миколаївна – викладачка кафедри природничо-математичної, світоглядної освіти та інформаційних технологій

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми
Середня освіта (Фізична культура)

Н. Г. Денисенко

«14» вересня 2023 рік

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри природничо-математичної, світоглядної освіти та інформаційних технологій

«07» вересня 2023 року, протокол №1

Завідувач кафедри

Т. Ю. Бортнюк

Схвалено вченою радою факультету початкової освіти та фізичної культури

«14» вересня 2023 року, протокол № 2

Голова

Н. Г. Денисенко

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень / освітньо-професійний ступінь	Характеристика освітнього компонента		
		Денна форма навчання		
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Цикл загальної підготовки		
	Спеціальність 014 Середня освіта Предметна спеціальність 014.11 Середня освіта (Фізична культура)			
Змістових модулів – 2	ОС: бакалавр	Рік підготовки: 1-й		
Загальна кількість годин – 120		Семестр: 1-й		
		Лекції 20 год.	Семінари 16 год.	Консультації 7 год.
		Самостійна робота 77 год.		
		Вид контролю: екзамен		

Мета, програмні компетентності та результати навчання

В умовах ведення активних воєнних дій проти України специфіка освітнього компонента «Історія української державності та культури» набуває статусу базової для кожного громадянина. Робоча програма вивчення освітнього компонента «Історія української державності та культури» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура).

2.1. Мета освітнього компонента

Метою освітнього компонента «Історія української державності та культури» є формування розуміння сутності державних перетворень, що відбуваються в Україні, почуття патріотизму, історичної науково-обґрунтованої свідомості; розкриття специфіки української культури, визначення її місця і ролі у сучасному світовому культурному просторі; сприяння збагаченню духовного світу студентів, зростанню інтересу до самостійного творчого осмислення культурної спадщини. Знання і розуміння історії України, всебічне оволодіння знаннями про культурні надбання нації є необхідною умовою збереження державності. Предметом вивчення освітнього компонента «Історія української державності та культури» є державотворчий історичний процес та українська культура як цілість в її історичній динаміці від найдавніших часів до сьогодення, в контексті розвитку світової культури і цивілізації.

Освітній компонент «Історія української державності та культури» розроблений для набуття теоретичних знань та практичних умінь в галузі історичних проблем, що торкаються витоків української нації, зародження та розвитку української державності, процесів розбудови сучасної незалежної України та культури. Спираючись на набуті знання, здобувачі освіти матимуть змогу порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати події минулого та сучасності, аргументовано, на основі історичних фактів, відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему, формулювати власну думку стосовно різних загальносвітових та національних процесів. Оволодіння змістом освітнього компоненту повинно формувати самодостатнього громадянина-патріота України, гуманіста і демократа, готового до виконання громадянських і конституційних обов'язків, до успадкування духовних і культурних надбань українського народу, досягнення високої культури взаємин, формування активної громадянської позиції, утвердження національної ідентичності громадян на основі духовно-моральних цінностей українського народу, національної самобутності та вивчення досвіду переривання та відновлення державності в інших європейських країнах, які сьогодні представлені потужними європейськими націями.

2.2. Програмні компетентності

2.2.1. Інтегральна компетентність

ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності

ЗК-1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку на основі абстрактного мислення, аналізу та синтезу та розуміння закономірностей професійної діяльності, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства (громадянська компетентність).

ЗК-3. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).

ЗК-6. Здатність до самостійного, усвідомленого та критичного пошуку, перевірки й інтерпретації інформації з різних джерел для формування обґрунтованих рішень у процесі педагогічної діяльності.

2.3. Передумови для вивчення освітнього компонента

Вивчення освітнього компонента базується на матеріалах загальноосвітніх дисциплін «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Основ правознавства», «Основ економіки», «Захисту України» в обсягах шкільного курсу.

2.4. Результати навчання

2.4.1. Програмні результати навчання за ОПП.

ПРН 16. Ідентифікувати та інтегрувати українську культурну ідентичність, громадянські й морально-етичні цінності в освітню діяльність, сприяти формуванню патріотизму та національної гідності.

ПРН 20. Знати свої права і громадянські обов'язки, усвідомлювати цінності демократичного суспільства, верховенство права та права і свободи людини й громадянина в Україні, формувати власну філософську та світоглядну позицію відповідно до цих принципів.

2.4.2. Результати навчання за освітнім компонентом.

У результаті вивчення освітнього компонента здобувачі освіти повинні набути наступних компетентностей:

- здатність визначати основні історичні етапи розвитку української державності та культури;
- здатність розкривати особливості формування української державності та специфіку геополітичного становища українських земель;
- здатність цілісного та системного уявлення про закономірності та тенденції розвитку української державності та культури;
- аналізувати вплив зовнішніх чинників на процес формування української державності та культури;
- здатність здійснювати аналіз історичного та культурного процесу;
- здатність до формування почуття патріотизму, національної самосвідомості, правової, політичної та духовної культури;
- орієнтуватися в сучасних культурних і суспільних тенденціях, співвідносити їх із історичними процесами;
- визначати перспективи розвитку України як європейської держави у сучасних умовах;
- інтерпретувати соціально-історичні та культурологічні явища, визначати їхній вплив на розвиток українського суспільства;

3. Програма освітнього компонента

Змістовий модуль I.

Державотворчі та культурні процеси на українських землях:

від найдавніших часів до XIX століття

Тема 1. Державність і культура: поняття, ознаки, символи. Становлення українського етносу та початки державності на українських землях.

Мета, предмет і завдання курсу «Історія української державності та культури». Основні ознаки, символи та атрибути державності. Витоки та етапи становлення української державності. Культура як цілісний компонент, її функції, структура, типологія. Взаємозв'язок культури духовної й матеріальної. Культура, цивілізація, держава. Поняття світової та національної культури. П

Найдавніші державні утворення на українських землях (Кімерія, Скіфія, Сарматія): історична, державотворча та культурна спадщина. Античні міста-держави Північного Причорномор'я. Формування державності в українських землях. Антський племінний союз. Племена трипільської культури. Походження слов'ян: венеди, анти, склавини. Їх розселення, заняття, суспільний устрій, побут, звичаї.

Тема 2. Зародження української державності. Київська Русь.

Виникнення та становлення давньоруської держави. Заснування Києва. Кий, Щек, Хорив, Либідь. Східнослов'янські племінні союзи: поляни, сіверяни, древляни, уличі, тиверці, дуліби, бужани, волиняни, білі хорвати, кривичі, дреговичі, радимичі в'ятичі, словени. Походження топоніма «Русь». Теорії походження Київської Русі. Концепції окремішності

української історії. Михайло Грушевський і методологія історичного пізнання державотворення.

Становлення та розвиток Київської держави, роль християнства. Державно-політичний устрій Київської Русі. Організація державної влади. «Руська правда». Розвиток міжнародних зв'язків Київської Русі. Культурно-історична спадщина Київської Русі.

Тема 3. Місце і роль Галицько-Волинського князівства в історії української державності.

Особливості політичного й соціально-економічного розвитку Галицької та Волинської землі в XI–XII ст. Утворення Галицько-Волинської держави. Роман Мстиславович (1199–1205). Боротьба Данила Галицького (1238–1264) за єдність Галицько-Волинського князівства. Зовнішня політика короля Данила. Занепад Галицько-Волинської держави. Культурна спадщина та державотворчі традиції князівства.

Тема 4. Утворення поліетнічної литовсько-українсько-білоруської держави.

Перший поділ України іноземними державами: загарбання українських земель Польщею, Литвою, Московщиною, Угорщиною, Молдавією, Кримським ханством.

Природа Литовсько-Руської держави. Магдебурзьке і Волоське право. Литовський Статут. Традиції й інновації в литовсько-руській системі права. Політика литовських князів на українських землях: Гедимін, Любарг, Ольгерд, Ягайло. Кревська унія (1385), Вітовт, Свидригайло. Литовські статuti (1529, 1566, 1588). Польська експансія на українські землі. Городельська унія (1413). Люблінська унія (1569). Політичне, соціально-економічне та духовно-культурне становище українського народу.

Поява і розвиток полемічної літератури. Братства та братські школи. Острозька академія. Початок масового книгодрукування.

Тема 5. Запорозька Січ як своєрідне втілення української козацької державності.

Виникнення та феномен українського козацтва (кінець XV ст.): генезис, характерні ознаки та особливості. Запорізька Січ як військово-політичне об'єднання та її державницькі функції. Специфіка козацького державотворення. Політична програма української держави Богдана Хмельницького. Суспільний та державний лад Козацької республіки. Зовнішньополітична діяльність. Боротьба України і Московії за «Київську спадщину». Чорна рада і поділ де-юре України. Утворення Української гетьманської козацької держави, її політичний та адміністративно-територіальний устрій.

Українська духовна культура XIV – XVI ст. як складова загальноєвропейських культурних процесів.

Тема 6. Українська державність доби Руїни та Гетьманщини.

Ускладнення політичної ситуації в Україні після смерті Б. Хмельницького (1657). Боротьба старшинських угруповань і руїна української козацької державності після смерті Б. Хмельницького. Обмеження автономії України в складі Московської держави. Гетьманщина. Відродження Гетьманства. Кирило Розумовський (1750–1764). Посилення колоніальної антиукраїнської політики Росії. Ліквідація Катериною II Гетьманщини (1764). Друга Малоросійська колегія. Ліквідація російським самодержавством Запорозької Січі (1775).

Гетьманування Івана Мазепи та нове відродження українських земель на зламі XVII–XVIII ст. Державницька концепція І. Мазепи. Проект «Ідеальної держави» П. Орлика. Державні проекти П. Орлика. Конституція України П. Орлика.

Українська культура періоду бароко (друга половина XVII–XVIII ст.). Вплив європейської культури XVII–XVIII століття на українські землі.

Тема 7. Відродження ідей української державності (XIX поч. XX ст.)

Українське національне відродження. Соціально-економічний і політичний розвиток України наприкінці XVII першої половини XIX ст. Відродження національної свідомості. Національне відродження у Західній Україні. «Руська трійця». Перша українська політична організація – Кирило-Мефодіївське братство. Прояви політичного, соціального та національного гніту на українських землях з боку Австро-Угорщини та Росії. Валуївських циркуляр та Емський указ. Тарас Шевченко. Українська інтелігенція і розвиток національної свідомості українців. Національно-демократичні об'єднання та політичні партії у змаганні за українську державність кінця XIX початку XX ст. Питання української державності в програмах політичних об'єднань у Наддніпрянській Україні. Політичні партії Західної України та їх ставлення до української державності. Розвиток українського мистецтва: театр, музика, архітектура.

Змістовий модуль II.

Відновлення української державності та шлях до незалежності: політичний та культурний аспект

Тема 8. Відновлення державності українського народу (1917–1921 рр). Центральна Рада. Гетьманат. Директорія.

Створення Української Центральної Ради. Проголошення автономії України. Процес українізації армії. Проголошення УНР. Державотворча діяльність Української Центральної Ради. Українська Держава гетьмана П. Скоропадського. Національна державність на західноукраїнських землях. ЗУНР. Відновлення Української Народної Республіки та її державницька програма. Акт злуки УНР та ЗУНР. Проголошення соборної України. Доба Директорії та державна політика.

Розвиток української культури у добу визвольних змагань 1917–1920 рр. Освіта і наука. Заснування широкої мережі загальнокультурних закладів та установ. Суперечлива політика радянської влади в галузі культури і науки. Розвиток нової української літератури.

Тема 9. Боротьба за відродження української держави. Особливості державотворення УРСР у воєнний час (1939-1945) та культурна післявоєнна відбудова.

Втрата Україною національної незалежності. Воєнний комунізм і НЕП. Соціально-політичні аспекти голоду 1921-1923 рр. Вхідження в СРСР. Сталінізм. Політика українізації, її завдання та наслідки. Насильницька колективізація сільського господарства в Україні. Голод-геноцид 1932-1933 рр. Друга світова війна. Німецький окупаційний режим на українських землях. Ідеологічний та політичний наступ тоталітаризму. «Десталінізація».

Український культурний ренесанс. Наступ тоталітаризму на українську культуру. «Розстріляне відродження». Зародження українського кінематографу. О. Довженко. Шістдесятництво як суспільно-політичний, філософсько-ідеологічний, науковий, літературно-мистецький феномен. Розвиток кіномистецтва. «Тіні забутих предків» С.Параджанова.

Тема 10. Курс національно-демократичних сил на утвердження державної незалежності УРСР.

УРСР в умовах наростання кризи тоталітарного ладу (1964–1991 рр.). Посилення політичних репресій та зміцнення центральної влади. Дисидентський рух та його державницька програма. УРСР в період перебудовчих процесів в СРСР (1985–1991 рр.): плани і реальність. Курс національно-демократичних сил на утвердження державної незалежності республіки. Декларація про державний суверенітет України. Союзний договір і Україна. Розпад СРСР. Угода про співдружність незалежних держав (СНД).

Розвиток української культури. Освіта і наука, техніка. Русифікація у навчанні. Боротьба української інтелігенції за вільний розвиток національних мов, української культури, мови, звичаїв.

Тема 11. Державотворчі та культурні процеси незалежної України.

Студентська революція на граніті. Проголошення незалежності України (24 серпня 1991 р.). Особливості державотворення. Соціально-економічний і політичний розвиток країни в умовах незалежності. Прийняття Конституції України 1996 р. Зовнішні та внутрішні чинники впливу на новітню українську державність.

Помаранчева революція 2004 р. Проєвропейська політика Президента В. Ющенка. Прихід до влади контрреволюційних сил на чолі з В. Януковичем у 2010 р. «Харківські угоди» між Україною та Російською Федерацією, нищення армії та силових структур України. Відмова Януковича підписати документ про асоціацію з Європейським Союзом. Революція Гідності 2013-2014 рр. Анексія АРК.

Видатні державні діячі незалежної України. ЗМІ як фактор трансформації новітньої української культури. Створення мережі культурної індустрії та культурної комунікації.

Тема 12. Українське державотворення XXI століття: сучасність, реалії та перспективи.

Початок «гібридної війни» Російської Федерації проти України. Президент П. Порошенко та політичний курс на євроатлантичну інтеграцію України. Політика нової влади та Президента В. Зеленського.

Російсько-українська війна: імперський геноцид в Україні. Збройна агресія Російської Федерації (РФ) проти України в 2014 р.: тимчасова окупація Криму та окремих районів Донецької і Луганської областей. Створення автокефальної Української Православної Церкви на чолі з Митрополитом Київським Єліфанієм. Українське державотворення в умовах новітніх технологій.

Тема 13. Культурний вимір українського простору.

Політичний курс на євроатлантичну інтеграцію України: реалії та перспективи. Безвізовий режим. Світове визнання та міжнародна підтримка України. Лендліз. Європейська освітня інтеграція. Вплив європейської культури на культурне та мистецьке середовище українців.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	усього	у тому числі		
лекції		семінар. (практ*)	самостійна робота	
Змістовий модуль I. Державотворчі та культурні процеси на українських землях: від найдавніших часів до XIX століття				
Тема 1. Державність і культура: поняття, ознаки, символи Становлення українського етносу та початки державності на українських землях.	9	2	2	5
Тема 2. Зародження української державності та культури. Київська Русь.	9	2		7
Тема 3. Місце і роль Галицько-Волинського князівства в історії української державності.	9		2	7
Тема 4. Поліетнічна литовсько-українсько-білоруська держава: державотворчі та культурологічні процеси.	9	2		7
Тема 5. Запорозька Січ як своєрідне втілення української козацької державності та культури.	7	2		5
Тема 6. Українська державність доби Руїни та Гетьманщини.	7		2	3
Тема 7. Відродження ідей української державності (XIX поч. XX ст.).	7	2		7
Здача змістового модуля I	2		2	
Разом за змістовим модулем I	59	10	8	41
Змістовий модуль II. Відновлення української державності та шлях до незалежності: політичний та культурний аспект.				
Тема 8. Відновлення державності українського народу (1917–1921 рр). Центральна Рада. Гетьманат. Директорія.	9	2		7
Тема 9. Боротьба за відродження української держави. Особливості державотворення УРСР у воєнний час (1939-1945) та культурна післявоєнна відбудова.	10	2	2	6

Тема 10. Курс національно-демократичних сил на утвердження державної незалежності УРСР.	9	2		7
Тема 11. Державотворчі та культурні процеси незалежної України.	9		2	7
Тема 12. Українське державотворення ХХІ століття: сучасність, реалії та перспективи.	7	2	2	3
Тема 13. Культурний вимір українського простору.	8	2		6
Здача змістового модуля II	2		2	
Разом за змістовим модулем II	54	10	8	36
Консультації¹	7			
Усього годин	120	20	16	77

5. Теми семінарських та практичних занять

N з/п	N теми / модуля	Назва теми	К-ть годин
1	1 / I	Найдавніші державні утворення на українських землях (Кіммерія, Скіфія, Сарматія): історична, державотворча та культурна спадщина.	2
2	3 / I	Початки державності та культури на українських землях. Київська Русь. Галицько-Волинська держава.	2
3	6 / I	Державницька концепція І. Мазепи. Державні проекти П. Орлика (Конституція України). Українська культура періоду бароко (друга половина XVII–XVIII ст.).	2
4	1-7 / I	Здача змістового модуля I.	2
5	9 / II	Особливості державотворення УРСР у воєнний час (1939-1945) та культурна післявоєнна відбудова.	2
6	11 / II	Державотворчі та культурні процеси незалежної України.	2
7	12 / II	Російсько-українська війна: імперський та культурний геноцид в Україні.	2
8	8-13 / II	Здача змістового модуля II.	2
Разом			16

¹ Згідно з затвердженим у встановленому порядку графіком.

Критерії оцінювання знань на семінарському занятті

Бали	Зміст оцінювання
0-1	Репродуктивне відтворення начального матеріалу у вигляді доповнення до відповіді студентів
2	Репродукція основних понять, категорій, принципів і закономірностей. Роз'яснення переважної кількості позицій. Зачитує визначення за лекцією (або з словника). Зачитує виклад матеріалу за лекцією та підручниками.
3-4	Чітка структурована відповідь за попередньо підготовленим планом та детальним описом його позицій, використання додаткових джерел. Наведення власних прикладів щодо застосування розкритих проблем.
5	Повне та ґрунтовне висвітлення проблеми із застосуванням нетрадиційних форм викладу. Власний мотивований, обґрунтований та відмінний від традиційного варіант відповіді

7. Самостійна робота

№з/п	№ теми/ модуля	Назва	Кількість годин
1	1-8 / I	Зареєструватися та пройти онлайн-курс «Історія: зародження української нації» (онлайн платформа EdEra). <i>Форма подачі виконаної самостійної роботи – Сертифікат про проходження курсу та результати (скріншот) Прогресу досягнень у %.</i>	22
		1. Опрацювати літературу підготуватися до висвітлення й обговорення питань на семінарських заняттях.	10
		2. Підготуватися до висвітлення й обговорення питань для самоконтролю, опрацювавши рекомендовану літературу.	5
		3. Підготовка до модульного контролю 1.	4
2	9-13 / II	1. Виконати рекомендовані завдання самостійної роботи: - аналітичне опрацювання теоретичних понять; - історико-хронологічний аналіз державотворчих процесів; - порівняльно-аналітичне завдання; - робота з історичними джерелами	21
		2. Опрацювати літературу підготуватися до висвітлення й обговорення питань на семінарських заняттях.	10
		3. Підготовка до модульного контролю 2	5
Разом			77

Критерії оцінювання самостійної роботи (онлайн-курс)

Оцінювання виконання самостійної роботи (проходження онлайн-курсу «Історія: зародження української нації») відбувається відповідно до досягнень студента відображених в розділі «Прогрес» та наявності/відсутності Сертифікату про успішне проходження курсу:

1-2 бали – 10-30 % показник Прогресу.

3-4 бали – 31-50 % показник Прогресу.

5-6 балів – 51-60 % показник Прогресу + наявність Сертифікату.

7 балів – 61-70 % показник Прогресу + наявність Сертифікату.

8 балів – 71-80 % показник Прогресу + наявність Сертифікату.

9 балів – 81-90% показник Прогресу + наявність Сертифікату.

10 балів – 91-100% показник Прогресу + наявність Сертифікату.

Критерії оцінювання самостійної роботи (рекомендованих завдань)

Оцінювання рекомендованих завдань самостійної роботи здійснюється відповідно до визначених критеріїв і передбачає перевірку: повноти розкриття завдання; рівня теоретичних знань; уміння аналізувати та узагальнювати матеріал; здатності формулювати власні аргументовані висновки; використання наукових та історичних джерел; дотримання вимог академічної доброчесності.

Бали	Зміст оцінювання
10	Завдання виконано на високому науковому рівні; зміст розкрито повністю та глибоко; наявний ґрунтовний аналіз, порівняння, узагальнення; сформульовано аргументовані власні висновки; використано наукові джерела.
9	Зміст завдань розкрито повно; присутній аналіз та обґрунтовані висновки; використано джерела; є незначні неточності або неістотні недоліки в оформленні.
8	Матеріал викладено достатньо повно; наявні елементи аналізу; висновки загалом аргументовані; незначні змістові або структурні недоліки.
7	Зміст завдань розкрито, але без достатньої глибини; аналіз частково поверховий; висновки загальні; трапляються окремі помилки.
6	Часткове розкриття змісту; переважає описовий характер; аналіз обмежений; є логічні або змістові неточності.
5	Зміст завдань розкрито поверхово; слабка аргументація; недостатня самостійність; помітні недоліки в структурі роботи.
4	Робота фрагментарна; аналіз відсутній або мінімальний; висновки формальні; значні змістові помилки.
3	Зміст завдань розкрито частково; виклад непослідовний; відсутня системність; недостатня відповідність вимогам.
2	Матеріал майже не відповідає темі; відсутній аналіз; численні помилки; слабка самостійність.
1	Робота має суттєві недоліки; відсутня логіка викладу; мінімальна відповідність завданню.

9. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: усні відповіді (фронтальне, індивідуальне опитування); письмові роботи; тестування; виконання творчих завдань (історичні розвідки, аналітичні повідомлення); робота з історичними джерелами (документи, мемуари, візуальні джерела); аналіз історичних карт, схем, таблиць; аналіз культурної спадщини; проєктна діяльність (індивідуальні та групові міні-проєкти); презентації результатів досліджень (усні доповіді, мультимедійні презентації, структурно-логічні схеми); участь у дискусіях, історичних реконструкціях тощо.

Методами організації та здійснення навчальної діяльності є: за джерелом інформації (словесні: лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація, Zoom ін.), пояснення, розповідь, бесіда; наочні: ілюстрація, демонстрація; практичні: робота з історичними джерелами); за логікою передачі і сприймання інформації (індуктивні, дедуктивні, аналітичні); за ступенем самостійності мислення (репродуктивні, пошукові, дослідницькі); інтерактивні методи навчання, методи розвитку критичного мислення.

10. Критерії оцінювання

Оцінювання знань студентів/студенток здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А,В,С,Д, Е, FХ, F).

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- модульний;
- підсумковий (екзамен).

Поточний контроль знань студентів/студенток включає оцінку за роботу на семінарських заняттях, практичну та самостійну роботу.

Модульний контроль знань студентів/студенток здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Приклад модульного контролю знань

1. Визначте зміст поняття «державність» та її ознаки.
2. Порівняйте державотворчі концепції Центральної Ради та Гетьманату. У чому їхні принципові відмінності?
3. Запропонуйте 5-7 державотворчих документів, які визначали процес державотворення від найдавніших часів до XVII ст. Які головні ідеї на шляху до зміцнення державності регламентують запропоновані документи? Відповідь обґрунтуйте.

Критерії оцінювання модульного контролю знань

Вид завдання	Макс. к-сть балів	Бали	Критерії оцінки
Перше завдання (репродуктивне)	2	2	Поняття розкрито повно й коректно; відповідь логічна, без фактичних помилок; використано базову історичну термінологію.
		1	Поняття визначено частково; допущено незначні неточності, відповідь не повна.
Друге завдання (проблемно-аналітичне)	4	4	Чітко визначено причинно-наслідкові зв'язки між історичними процесами; наведено доречні історичні приклади; відповідь структурована та аргументована.
		3	Визначено основні причини, але без глибокого аналізу; частково простежено логіку подій; незначні неточності або неповнота відповіді.
		2	Названо лише окремі факти без пояснення; слабо простежується причинно-наслідковий зв'язок або він відсутній.
		1	Відповідь поверхнева; відсутнє розуміння суті історичного процесу; причинно-наслідковий зв'язок відсутній.

Третє завдання (творчо-пошукове)	4	4	Глибокий аналіз проблеми; виявлено взаємозв'язки між історичними періодами; використано аргументацію; сформульовано самостійні висновки; простежено історичну тяглість та вплив на сучасність.
		3	Наявний аналіз, але без достатньої глибини; висновки частково обґрунтовані; відсутня історична перспектива.
		2	Переважає опис без аналітики; висновки поверхові.
		1	Відсутній аналіз; слабка аргументація.
Всього балів	10		

Підсумковий контроль знань проводиться у формі **екзамену** за екзаменаційними білетами, затвердженими в установленому порядку, кожен з яких включає три питання. Екзамен передбачає відповіді на питання, в яких здобувачі освіти повинні продемонструвати знання та сформулювати на їх основі розуміння проблематики курсу, а також отримані компетентності.

Критерії оцінювання знань на екзамені

Підсумковий контроль передбачає відповідь студента/студентки на три питання, які охоплюють тематику змістових модулів. Відповідь на кожне запитання потребує повної аналітичної і змістовної відповіді (оцінюється від 0 до 10 балів).

9-10 балів отримують здобувачі, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу.

6-8 балів отримують здобувачі, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки.

4-5 балів отримують здобувачі, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми.

0-3 балів отримують здобувачі, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

Змістовий модуль I					Змістовий модуль II					Е
Т1	Т3	Т6	Т1-Т7	ЗМ1	Т9	Т11	Т12	Т8-Т13	ЗМ2	
С	С	С	СР	П	С	С	С	СР	П	
5	5	5	10	10	5	5	5	10	10	30
Всього балів:										100

Умовні позначення: Т.1. – тема 1; С – семінарське заняття; П. – практичне заняття; СР – самостійна робота студентів; ЗМ – задача модуля, Е - екзамен.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	

60–63	E		
35–59	FX	незадовільно	незараховано з можливістю повторного складання
0–34	F		незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Рекомендована література

11.1. Базова

1. Бевз Т. Українська державність: ідеологія, політика, практика. Київ: Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України, 2022. 247 с. 3
2. Григорців М. В., Каранда І. І., Шеремета О. М. Історія України: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки ВНЗ I–II рівнів акредитації. Львів: Львівський державний коледж харчової і переробної промисловості НУХТ, 2019. 246 с.
3. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. Київ: Портал, 2021. 432 с.
4. Дециньський Л. Є. та ін. Історія України та її державності. Львів: «Львівська політехніка», 2019, 235 с.
5. Історія та культура України: навчальний посібник / упоряд. : П.О. Бідзіля, С.С. Дідик, К.А. Касаткіна. Запоріжжя: ЗДМУ, 2020. 156 с.
6. Зінкевич Р., Ратушна О., Нагірняк А. Історія державності та культури України. Львів: Львівська політехніка, 2020. 240 с.
7. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: підручник. 3-є вид. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 584 с.
8. Павлова О., Мельничук Т. Історія української культури: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 240 с.
9. Сергійчук В. Нариси з історії України. Київ: Ліра-К, 2022. 660 с.
10. Українська державність: упоряд. Ж. П. Копитко, Н. В. Козенюк. Київ, 2022. 150 с.

11.2. Допоміжна

1. Артимишин П., Костюк О. «Велика Польща» та «руській мір»: Україна у суспільно-політичному дискурсі сусідів. Львів: Інститут українознавства, 2020. 240 с.
2. Верменич Я. «Радянизація» чи «націоналізація»: ще раз про сутність політики коренізації 1920-початку 1930-х рр. *УІЖ*. 2020. № 3. С.158- 175.
3. Волошенюк О. В., Мокрогуз О. П., Новікова Л. Є., Тримбач С. В., Черков Г. А. Українська історія в кінофільмах: посібник для вчителя / за ред. О. В. Волошенюк, В. Ф. Іванова. Київ: ЦВП, АУП, 2018. 57 с.
4. Бортнюк Т., Голя Г. Екологічна освіта сучасного вчителя як складова освіти для сталого розвитку. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*, Вип.1. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. С.17-25.
5. Голя Г. М. Вітчизняна історіографія проблеми учительських кадрів церковнопарафіяльних шкіл. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*. Видавничий дім «Гельветика», Вип.4, 2021р. 106-113 с.
6. Голя Г. М. Досвід Луцького педагогічного училища у підготовці вчителів Волині (1944-1952). *Інноватика у вихованні*. Рівне: РДГУ, 2023. №17, С. 341-348.
7. Історія держави і права України / за ред. В. Д. Гончаренко, В. М. Єрмолаєв, В. О. Рум'янцев та ін.; за ред. В. Д. Гончаренка. Харків: Право, 2019. 552 с.
8. Захарченко П.П. Історія держави і права України. Київ: Фенікс, 2018. 496 с.
9. Земерова Т. Історія України. Таблиці та схеми. Тернопіль: Підручники і посібники, 2019. 448 с.
10. Зінченко О., В'ятрович В., Майоров В. Війна і міф. Невідома Друга світов. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2016. 272 с.

11. Зек Б. М. Луцьк у роки нацистської окупації (1941–1944): монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. 421 с.
12. Кіпіані В. Війна двох правд. Поляки та українці у кривавому ХХ столітті. Київ: Віват, 2017. 320 с.
13. Кісь О. Українки в ГУЛАГу: вижити значить перемогти: монографія. Львів: Інститут народознавства НАН України, 2017. 288 с.
14. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України до 2025 року: Наказ Міністерства освіти і науки України від 06 червня 2022 року № 527.
15. Крилова Н. І., Сараєва О. В. Історія та культура України (ХХ–ХХІ ст.): навч. посібник. Маріуполь : ПДТУ, 2019. 157 с.
16. Лазарович М. В. Російсько-українська війна (2014–2017 роки): короткий нарис. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2018. 239 с.
17. Мицик. Ю. Від трипільців до кіборгів. Київ: «Кліо», 2020. 288 с.
18. Мовна політика: Україна і світ: монографія / за ред. Б. Ажнюка. Київ: Дім Дмитра Бураго, 2021. 420 с.
19. Рущенко Р. Війна цивілізацій. Анатомія російсько-українського конфлікту. Київ: Києво-Могилянська академія, 2020. 436 с.
20. Сорока Ю. 100 важливих подій історії України. Харків: Фоліо, 2019. 208 с.
21. Семенюк С. Правда історія України-Русі. Львів. Літературал і мистецтво, 2021. 312 с.
22. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. Харків: Клуб сімейного дозвілля. 2018. 496 с.
23. Чорна, С. Україна-Русь : тисячолітня історія державотворення. *Голос України*. 2021. 25 берез. (№ 55). С. 1, 4
24. Шевчук В. Козацька держава як ідея в системі суспільно-політичного мислення XVI – XVIII століть. У 2-х томах. Київ: «КЛІО», 2019. Кн. 1–2. 1120 с.
25. Шейко В.М. Історія української культури. Київ : Кондор, 2017. 271с

11.3. Інформаційні ресурси

1. ЛІКБЕЗ. Історичний фронт. URL: <http://likbez.org.ua/>.
2. Інститут історії України НАН України. URL: <http://history.org.ua/uk>.
3. Історична правда. URL: <https://www.istpravda.com.ua/>.
4. Історія України. URL: <http://vadpot2.freehostia.com/>.
5. Електронний архів Михайла Грушевського. URL: <http://hrushevsky.nbu.gov.ua/>
6. Локальна історія. URL: <http://localhistory.org.ua/>.
7. Мандрівки часом – історичний сайт. URL: <http://travel-in-time.org/uk/>.
8. Український інститут національної пам'яті. URL: <https://uinp.gov.ua/>.
9. Український центр вивчення історії голокосту. URL: <http://holocaust.kiev.ua/>.

Викладач

Галина ГОЛЯ